

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal št. 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393

Ljubljana, 12. aprila 1934

Naročnina za četrta leta 20 Din, za pol leta 10 Din, za vsa leta 80 Din. V Italiji za vsa leta 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 15.
Leto VI

Katastrofa pred 30 leti

Kako je Japonska v začetku tega stoletja stopila v svetovno zgodovino

V senci svetovne vojne smo rusko-japonsko vojno pred 30 leti domala pozabili. Vendar ne bo odveč priključiti jo v spomin, saj je bila ta vojna uvod v mogočni prevrat, ki se je takrat odigral na Vzhodu in je še danes bolj posegati v evropske interese. Zmaga Japoncev nad mogočno Rusijo je carstvo pretresla do temeljev in pomeni začetek njegovega poloma, po drugi strani je pa povzdignila Japonsko v velesilo in ji dala notranjega poleta za neobrzdano ekspanzijo.

Ko so 9. februarja 1904 Japonci prvič udarili na rusko brodogradnjo, ni se nihče slutil, da bo iz tega spopada nastala ona velika vojna za premoč na Daljnem Vzhodu, ki je imela Rusijo zamajati v temeljih. Ruskim častnikom se ni niti sanjalo, da bi jim mogli biti Japonci nevarni. Kaj za to, če jim v Port-Arturu japonske torpedovke potopijo nekaj oklopnih? Rusija jim bo že pokazala, da se z njo nihče ne norčuje.

Japonci so bili sicer tisti, ki so prvi napadli, toda spopada so bili Rusi več krivi. Neka ruska družba je hotela v korejskih pragozdih ustanoviti veliko lesno družbo. Odtod pa do carjevega prepričanja, da bi Koreja kot mostišče ogromne azijske celine morala postati del ruskega carstva, je bil le en korak.

Kaj so rekli k temu ruskemu načrtu Japonci? Da ne bodo nikoli pustili, da bi Koreja prišla v ruske roke.

Ruski vojni minister Kuropatkin se nikakor ni navduševal za vojno z Japonci. Toda njegova beseda ni dosti zalegla, ker je bil car drugačnega mnenja. Nikolaj II. je mislil, da japonska vojska ruski niti od daleč ni kos in da se Japonci pač ne bodo upali Rusije napasti. Kuropatkin se je ravno tisti čas mudil na Japonskem in je videl, da je stvar nekoliko drugačna.

Rusija mobilizira

Ko so izginile prve ruske oklopnice v valovih Rumenega morja, so drdrali po prostranih ruskih planjavah neskončni vlaki z vojniki in strelivom. Vedeti moramo, da je šlo za razdalje več tisoč kilometrov, če si hočemo ustvariti sliko o težavah teh vojaških transportov. Iz vseh ruskih mest in vasi, iz še tako oddaljenih pokrajin prostrane Rusije so se zgirjali možje pod orožje. Med tem so japonske ladje obkrožile rusko brodogradnjo pri Port-Arturu. Admiral Makarov se je sklenil iztrgati iz japonskega objema in je poskusil izpad. Toda ta njegov sklep je pomenil toliko kakor pogin. Admiral je našel junaško smrt v valovih Rumenega morja. Spet so Japonci zmagali...

Toda ruski častniki so bili še zmerom prepričani o končni zmagi. Niso

vedeli, da sta Japonce gnala naprej idealizem in neznanska energija, niso vedeli, da je ta narod zmožen najhujših žrtev za svojo domovino.

Slabo pripravljeni

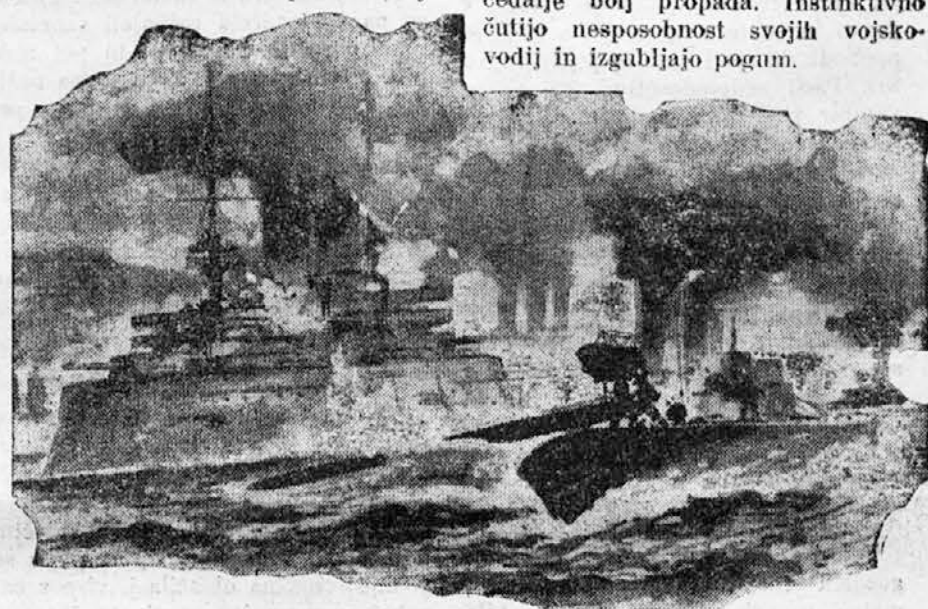
Toda kaj kmalu se je pokazalo, da je organizacija v Rusiji do skrajnosti pomanjkljiva. Rusija je sicer razpolagala z nepreglednim človeškim materialom, mogla je postaviti na noge milijonske vojske — toda to še ne zadošča. Kaj pomagajo še tako neustrašni vojaki, če pa nimajo modernega orožja? Kaj pomaga drznost kozakov, če jih pa japonske strojnice in topovi pokose, še preden jih utegnejo naskočiti? Kaj pomagajo še tolikšne množice vojaštva, če jim pa prevozna sredstva niso kos?

Pot do japonskega bojišča je vse prej kakor prijeten izprehod. Ta pot gre čez Ural do Bajkalskega jezera in dalje na Vladivostok. Le genialen organizator bi bil kos vsem tem velikanskim težavam pri prevozu čet. Toda ruski upravni uradniki niso bili na svojem mestu. Kdo je pa tudi mogel misliti, da bodo Japonci postali tako predrzni! Zdaj je nenadoma vsa država zahtevala lokomotive in železnice, orožje in strelivo. Odkod vse to čez noč? Rusko upravno uradništvo je svetovna zgodovina presenetila in pregazila.

Japonska zmaguje

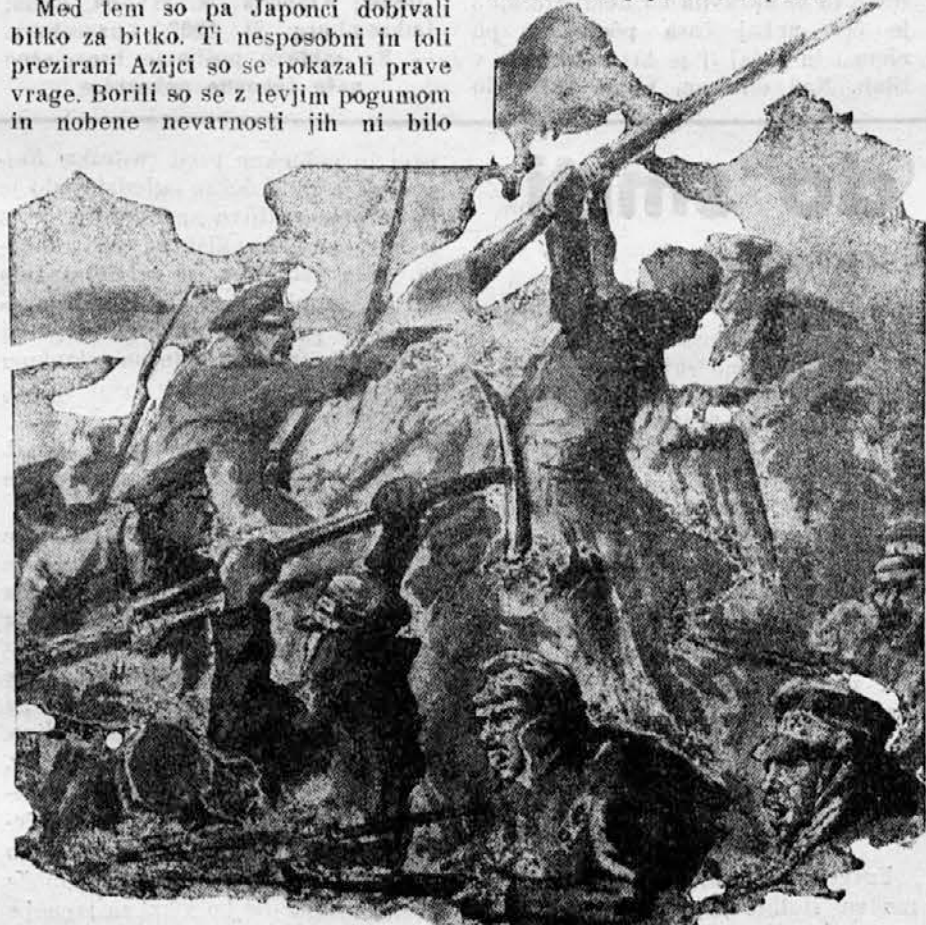
Med tem so pa Japonci dobivali bitko za bitko. Ti nesposobni in toli prezirani Azijci so se pokazali prave vrage. Borili so se z levjim pogumom in nobene nevarnosti jih ni bilo

strah. Japonske čete so bile opremljene z najmodernejšim orožjem. Njihovi častniki so bili odlični strategji. Zmeraj so pogodili, kje je nasprotnik najbolj ranljiv, in pri priči izrabili njegovo Ahilovo peto. Japonski vojaki so bili izborni razpoloženi, njih

Iz bojev za Port-Artur: Nočni japonski napad s torpedovkami na rusko brodogradnjo

prehrana je bila prvovrstna, orožje je zmeraj prihajalo o pravem času. Japonska je kazala železno voljo, da Rusijo uniči, in tej žilavi in neomajni volji do zmage gre pred vsem zaslugi za tolikšne japonske uspehe.

Iz bojev za Mukden: Ruska pehota naskakuje japonske strelske jarkove

25. aprila je prišlo do prve bitke na suhem. Zmagali so Japonci. Ruska strategija japonski niti od daleč ni bila kos. Japonske čete so odrivale Ruse korak za korakom iz severne Koreje. Še zmerom so drdrali neskončni vlaki čez ruske stepe in planjave — toda ko so vojaki prišli na bojišča, je bilo že prepozno. Rusi so bili prepočasni, njihovi transporti preokorni, Japonci so bili dosti gibljivejši in odločnejši.

Celih pet mesecev traja že vojna. Moralna odpornost ruskih vojakov čedalje bolj propada. Instinktivno čutijo nesposobnost svojih vojskovodij in izgubljajo pogum.

Ko je nastopila doba mandžurskega deževja, je jel postajati položaj za Ruse še obupnejši. Japonci so neprestano prodirali in zasedli vso južno Mandžurijo. Rusi so se morali umekniti proti Mukdenu.

Boj se bliža koncu

2. januarja 1905 je padel Port-Artur. Skoraj leto dni je ruski general Stössel branil trdnjavo pred Japonci. Tucat generalov in admiralov, tisoč častnikov, 25.000 mož in 600 topov so zajeli Japonci. Rusi so se vdali šele v poslednjem trenutku, ko jim že ni bilo več rešitve.

Vzrok ruskega poraza je bil, kakor smo že rekli, v prvi vrsti popolna nesposobnost ruskega upravnega aparata. Medtem ko so Japonci na vse načine prizanašali svojim ljudem, so pošiljali ruski častniki vojaštvo brez pomisleka pred japonske topove. Ruski vojak je moral dati življenje za neizmerno lahkomišelnost najvišjih upravnih uradnikov. Manjkalo je municije, manjkalo hrane. Manjkalo spretnega, energičnega in odgovornosti zavedajočega se vodstva. 24. februarja je stalo pri Mukdenu v odločilni bitki 380.000 Rusov s 1400 topovi proti 320.000 Japoncem s 1000 topovi. Bitka je trajala celih 15 dni. Izgubili so jo seveda Rusi.

Ko so Japonci kmalu nato v dvodnevni pomorski bitki uničili še rusko brodogradnjo in je Kitajsko morje pogoltnilo 35 ladij in 10.000 mož, je bila usoda Rusov zapečatena. 8. ju-

Se nadaljuje na str. 8.

Konec nečloveškega vampirja

Vaško lepoto najdejo v gozdu mrtvo s pregrizanim vratom. - Nekaj dni nato pade kot žrtev vampirja mlada grofica. - Oblast brez moči. - Šele pogumno kmetsko dekle pomaga razkinkati zločinca

Eno izmed najgrozotnejših in skoraj nerešljivih zagonetk kriminalne zgodovine so pravkar pojasnili. Karabinierji so vjeli tarantskega vampirja, in vsa Kalabrija se je oddehnila. Popis tega kriminalnega slučaja se bere skoraj kakor kakšen roman Edgarja Wallacea; še njegovo domišljijo bi bila groza obšla pred živinsko krvoločnostjo tarantskega vampirja.

Vampir iz gora

Med kalabrijskim prebivalstvom prehaja od rodu na rod prastara legenda: povest o tarantskem vampirju, ki že tisočletja stanuje visoko v gorah in se le enkrat vsako stoletje prebudi, da mori ljudi in pije njihovo kri. Pred sedemdesetimi leti se je vampir poslednjič prikazal. Takrat je imel častniško uniformo in pil kri kaznjencev, ki so presedali svojo kazen v zaporih v Reggio...

Tako pripoveduje legenda. — Nekaj dni pred božičem je prišel nad 600 prebivalcev mesteca Taranta neznan strah: v gozdu so našli mrtvo Lavro Cesarino, najlepše dekle sosednje vasi Ville Mantize. Roke je imela zvezane na hrbtu, na vratu pa vampirski ugriz!

Karabinierji so uvedli preiskavo. Toda odkrili niso ničesar.

Druga žrtev

Nekaj dni nato so našli v majhnem gozdiču tik ceste grofico Ruzzi, mrtvo, umorjeno. Tudi njej so bile roke zvezane na hrbtu, tudi njen vrat je kazal sledove grozotnega vampirskega ugriza...

Policijski aparat je delal z mrzlično vnemo. Preiskava je dognala, da je kontesa Ruzzi, ki je bila na glasu najboljša jahalka daleč naokoli, napravila izlet na konju v okolico. Konj se je vrnil sam. Truplo nesrečne grofice so odkrili šele čez štiri in dvajset ur.

Umor za umorom!

Prihodnji dnevi prinese nove Jove vesti. Pri San-Damianu najdejo nekega osemletnega dečka zvezanega in izkrvavljenega. Pri Villi Mantizi naletijo na truplo 16letnega dekleta. Nekaj korakov dalje je ležala mlada žena, mrtva, z vampirskim ugrizom na vratu.

Vso Kalabrijo prevzame divja panika. Dan za dnem križarijo oddelki karabinierjev po gozdovih, dan za dnem kleče verni prebivalci vse dežele v cerkvah in prosijo Boga pomoči in rešitve.

Nekaj dni je res vladal mir. Potem so pa spet začela prihajati vznemirljiva poročila. Na srečo to pot niso bile človeške žrtve. Zato so pa našli piščance in gosi, golobe in drugo perutnino s pregrizanimi vratovi.

In potem, čez nekaj dni, nov umor. Toda ta je imel biti poslednji. Patruja karabinierjev je našla v gozdu pri Tamagli truplo neke študentke iz Napolija. Slika kakor zmerom: roke polnoge žrtve zvezane na hrbtu, žila na vratu pregriznjena.

Boj za življenje ali smrt!

Naposled se vendar odgrne zastor skrivnosti tega strahotnega početja. Ondaj plane v karabiniersko stražnico v San-Damianu neko dekle z okrvavljenim obrazom in vekajočim dojenčkom v naročju. Njena pleča so gola, siromašna oblačila ji vise v capah z razmesarjenega života. Ihteč, v komaj razumljivih besedah jame pripovedovati o grozotnem doživljanju, ki se ji je pripetil na figovem vrtu njenega očeta, kmeta Scalzanija, kamor je šla obrezovat drevesa. Figov vrt stoji na samem, pol ure iz vasi. Svojega malega bratca je položila na travo in se spravila na delo. Slučajno je čez nekaj časa pogledala po njem... in tedaj ji je kri oledenela v žilah. Nad otrokom se je sklanjalo

pošastno režeče se bitje z nagnusnim obrazom. V roki je imela ta pošast v človeški podobi nekako palico s privezanimi vejicami na spodnjem koncu.

Prihodnji trenutek se je pogumno dekle vrglo na nestvor. Začel se je strašen boj. Že je ležala deklica na tleh, že je nestvor klečal na njej in se škrtaje z zobmi bližal njenemu vratu. Tedaj se je pa Grazielli — tako je bilo dekletu ime — z nečloveškim naporom posrečilo pograbititi na tleh vrtno škarko. S poslednjimi močmi jih je zavihnila pošasti proti glavi, da se je brez glasu zgrudila na tla.

In potem je vzela Graziella svojega malega bratca v naročje in tekla, tekla...

Vampirja ujamejo

Vse to je v drobcih prišlo iz krvavih ust mlade deklice. Prihodnji mah so karabinierji že na nogah. Čez deset minut naglega teka so na figovem vrtu. Napno petelina na puškah. Nepotrebna opreznost: mali, stari mož, ki sedi na tleh in se naslaja na drevo ter jih gleda s strahotnim režajem, ni zmožen več odpora. Prihodnji trenutek je tarantski vampir v rokah pravice.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršijo vse bančne posle najkvalitetneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Blazen...

Par dni nato pride na dan, kdo je pošastni vampir. Ime mu je John Bartman in je ameriški univerzitetni profesor iz Wichita (Kansas). Nekaj let pred svetovno vojno je prišel v Kalabrijo na starinoslovske študije. Pri tem mu je prišla na uho tudi stara tarantska legenda. Bartman se je živo zanimal zanjo in je sklenil napisati o tej prastari povesti posebno knjigo. Zbiral je gradivo zanjo in se tako čedalje bolj izgubljal v blaznost. Naposled je živel le še v fiksnih mislih, da ga je obsedel vampir in ga sili, da v njegovem imenu ubije ljudi.

Toda še preden je storil kakšen zločin, so ga še o pravem času spravili v Napoli in ga zaprli v tamkajšnjo umobolnico. Celih dvajset let je prebil tam v neozdravljivi blaznosti. Novembra 1933 se mu je posrečilo pobegniti. In tako je iz profesorja Johna Bartmana postal tarantski vampir...

Smučanje v Afriki

Čeprav se čudno sliši, je vendar res, da imajo tudi v Afriki smuške raje. Prvi je v saharjski puščavi. Sicer ni tam snega, pač pa je drobnega peska v izobilju. Domačini imajo prave pravcate smuči, ki so zelo slične našim. Pravijo, da je smuka po pesku idealna.

Poleg tega imajo pa Afričani tudi zares odlične smuške terene, kjer ni sneg prav nič slabši kakor na naših planinah. Na vrhovih Ruvenzorija in na zasneženih planotah Kunya in v Britski Vzhodni Afriki imajo tako čudovito lep pršič, kakor je v Kranjski gori le redkokdaj. Blizu Alžira na vrhu Ke-Chrea so zgradili severoafriški smučarji ponosno smuško kočjo.

Najnovejša škotska

Škol je umrl in je prišel pred sv. Petra.

»O, Peter,« mu je dejal, »kaj je zate 5000 let?«

»Ena minuta...«

»In kaj je tebi 5000 funtov?«

»En penny...«

»O, Peter, daj mi en penny.«

»Rad, sin moj — samo eno minuto počakaj!«

Skrivnost do smrti

Usoda tujskih legionarjev

Kakor večina drugih je tudi on stopil v tujko legijo s privzetim imenom.

Človek negovane zunanosti, z inteligentnim pogledom, star kakih 35 let: vse na njem je izdajalo dobro vzgojo.

Kdo je bil? Odkod je prišel? Skrivnost. Nihče ni vedel. Ko je dobil uniformo in so mu ostrigli lase, je bil le še legionar Johann Ludwig, ki se je izgubil med ostalimi legionarji v četi.

Povsod pri roki

Če si je kateri njegovih tovarišev nakopal rano, je bil prav gotovo Johann Ludwig, ki mu jo je izpral in obvezal. Zato se ga je kmalu prijelo napol zbadljivo ime »naš doktor«.

Marširali smo po puščavi, in ne vem koliko ur že nismo slišali strela. Ta popolna odsotnost sovražnika, ki sicer tako rad vznemirja čete na pobodih, nas je navdajala skoraj z za-

upanjem, čeprav vemo, da se utegne zdaj zdaj od nekega prikazati.

Zdajci, ko smo ravno zavili v klanec med dvema strmima pobočjema, nas od zgoraj obsuje ogenj iz pušk. Že koj prvo minuto obleži več mrtvih in okoli 10 ranjenih. Med ranjenci je tudi naš stotnik, poveljnik naše kompanije. Trobentač zatrobi k protinapadu. Z nasajenimi bajonetmi se zaženemo v breg.

Naš stotnik je dobil zelo nevarno rano. Krogla mu je vdrla pod brado, mu zdrobila spodnjo čeljust in obstala v zgornji. Nesrečnež je strahovito trpel. V četi ni bilo nobenega zdravnika, najbližnja postaja je pa bila 15 km daleč.

Najhujša žrtev

Posvetovali smo se, kaj naj storimo za stotnika, pa tudi za druge ranjene tovariše, ko se naš legijonar Ludwig, ki je sam dobil prasko na desnem ramenu, hlastno prerine na-

prej in poklekne pred častnika. Najprej si je rano dobro ogledal, nato je pa s presenetljivo spretnostjo, brez slehernega zdravniškega instrumenta, le z majhnim, a očividno zelo ostrim žepnim nožičem izvršil operacijo in potegnil ven kroglo; pollej je rano izpral s poslednjim ostankom vode, kar je je imel v svoji čutari, in jo lepo obvezal.

»Čedna rana, stotnik,« je dejal. »Mesec dni bolnice vam ne uide in nato še dva meseca dopusta.«

Stotnik mu je stresel roko, mogoče ne toliko zaradi njegove kirurške spretnosti, kakor zaradi žrtvovanja vode, saj je dobro vedel, da je bila poslednja kaplja.

Tudi mi smo mu izrekli priznanje za njegovo lepo dejanje, tedaj je pa odgovoril: »Samo po sebi razumljivo. On je stotnik, jaz pa samo legijonar, njegova služba zahteva večjo odgovornost ko moja, razen tega je oženjen in ga čaka doma družina... ko mene več ne bo, me pa ne bo nihče čakal in nihče ne bo jokal za menoj.«

Do njegove smrti nekaj mesecev nato, ko je v spopadu z Arabci dobil sunek z bodalom v srce, nismo iz-

vedeli, ali mu je res ime Johann Ludwig. Dognali smo le to, da je bil pred vstopom v tujko legijo zdravnik v Nemčiji.

Fotografija

Legionar Paul Heinz je nevarno ranjen. Dobil je velekočljiv strel v trebuh in zdravnik maje z glavo: ni mu rešitve.

Vzlic težki rani in neposredni bližini smrti je ohranil zavest. Poklical je nekega izmed svojih tovarišev: »Ali mi boš napravil uslugo, ko me več ne bo? Vzemite tole mojo fotografijo in onole drugo, ki predstavlja najdražje mi bitje v življenju, mojo mater, spravi obe sliki v ovitek in ga pošljite na naslov: Gospa baronica St. S. v B.«

Pol ure nato je bil mrtev. Sliki so poslali na naročeni naslov (mimo grede: zelo znana predvojna plemiška rodbina), sam pa spi večni sen v neizmerni divjini Maroka.

Bel križ, preprosto in sirovo stesan iz lesa, na njem pa napis:

Tu počiva
legionar Paul Heinz,
umrl za Francijo.

Samomor v blaženstvu. Prokurist neke peštanske tovarne se je po vrnitvi z ženitovanjskega potovanja ustrelil. V poslovnih pisnih svojemu šefu in svoji mladi ženi je napisal, da si je vzel življenje v največjem blaženstvu, ker se boji, da nikoli več ne bo užival toliko sreče.

Grozde brez pečka. V Južni Afriki so odgojili grozdje, ki nima pečka. Imenujejo ga »citchi«. Bajne pride v kratkem tudi na evropska tržišča.

Glas vesti. Nekaj tednov ssem dobivajo v Budimpešti najrazličnejši ljudje pisma z velikimi bankovci. Nihče ne ve, zakaj je donar dobil, in tudi ne, od koga. Časniki so dan za dnem polni ugibanj o neznanem dobrotniku, pravega pa ni nihče pogodil. Zdaj šele se zdi, da se je stvar razčistila. Uredništvo časnika »Mai Nap« je namreč dobilo pismo od neznanega dobrotnika, da hoče pred smrtjo opraviti pokoro za greh iz mladosti. Takrat je namreč ukradel okoli 700.000 Din. Okradenca že zdavnaj ni več med živimi, razen tega je bila ukradena vsota zanj pljunek v morje, tako je bil bogat. Toda tatu vest ne da miru in zato bi hotel ukradeni denar spet vrniti človeški družbi, in pošlje od časa do časa primeren znesek ljudem, ki so potrebni podpore.

Aljehin vodi. Od dosedanjih treh partij med Aljehinom in Bogoljubovom za šahovsko prvenstvo sveta sta se prva in tretja končali remisi, drugo je pa svetovni prvak dobil. Stanje je torej 2:1 za Aljehina.

Čudna pota usode. James Kruck, Američan, je bil eden izmed tistih redkih, ki so se rešili s potapljačevskega se »Titanica«. Potem je v Ameriki ušel smrti pri neki železniški katastrofi, pri drugi priliki je padel iz 3. nadstropja in priletel na balo bombaža. Te dni je hotel bosonog čez 30 cm globok potoček: nenadno ga je obšla slabost, padel je, obležal nezavesten in utonil.

Največji astronomski daljnogled na svetu dobi zvezdarna v Pasadeni (Kalifornija). Zanj so te dni vili iz dvajset ton stekla zrcalo s premerom 200 palcev in goriščno razdaljo 55 čevljev. Preden bo zrcalo dobera zbrušeno in pripravljeno za montažo v teleskop, bo minilo najmanj dve leti. Z novim daljnogledom bodo mogli fotografirati svetovne meglice v 4 krat večji oddaljenosti kakor doslej.

Avtomobilov je bilo v začetku 1934 na vsem svetu okoli 35 milijonov, od teh samo v Ameriki 29 milijonov, čeprav je njih število v USA v primeri z letom 1932 padlo za ¼ milijona. Francija ima okoli 2 milijona avtov, Anglija 1,7 milijona, Nemčija 680.000, Italija 330.000.

Viljemovo darilo. V Parizu je bila te dni dražba velike umetnostne zbirke. V katalogu se je bralo pod št. 38: »Zlati manšetni gumbi. Darilo bivšega cesarja Viljema Coquelina«. Pred dražbo je službujoči uradnik povedal, da so, kakor predpisuje zakon, dali vse zlate predmete veščakom preiskati. In pri tem se je pokazalo, da so bili zlati manšetni gumbi — darilo Viljema II. — zgolj iz pozlačene medij...

Zakaj zvezde migljajo? O tem imajo razne teorije. Najnovejša primerja migljanje zvezd s pojavom, ki ga opažamo, če padejo solnčni žarki na valujočo vodno površino in se potem odbijejo na bel zid ali strop. Žarki od zvezd pridejo v različne plasti zraka in se pri tem različno lomijo: odtod migljanje.

Minljivost sveta. Miss Universum (lepotna kraljica sveta), Avstrijka Liesl Goldarbeiter se je poročila z nekim Spielmannom. Te dni so mu upniki zarubili pohištvo in perilo. Njegova žena zdaj trdi, da je vse njeno, da tako reši, kar se rešiti dá. Pa bo težko kaj.

Okusi so različni. V Bratislavi zbira neki Bilek že 27 let etikete vžigaljskih škatlic. Nabral jih je 2400 različnih z vsega sveta.

Princesa liechtensteinska

Praga, v aprilu.

Ves osramočen je te dni neki veletrgovec pred praško poroto moral priti do spoznanja, kako gorostasen teleban je bil.

Na nekem potovanju se je bil seznanil z mlado damo, ki se mu je predstavila za princeso liechtensteinsko. Nu, njena obleka ni bila ravno kneževska; ko mu je pa v nedolžni zadregi zaupala, da je preoblečena v služkinjo zbežala od svoje zlobne mačehe, se je veletrgovcu stopilo srce in je bil pri priči pripravljen sprejeti jo pod svojo streho, ko ni sirota imela niti počenega groša.

Oče pobegle princese je bil videti zelo ganjen in hvaležen za trgovčovo dobroto. Ni skoraj minil dan, da mu ne bi — pismeno! — zagotovil, da ostane dobrotniku svoje hčere do smrti dolžnik, na žalost pa ga zdaj ne more po zaslugi nagraditi. Narobe, v takšni zadregi je, da se še sam obrača nanj za pomoč.

Trgovec se je čutil zelo počaščene-

ga, da sme princu posoditi večji znesek; v zahvalo za to je dobil ljubko darilce.

Nu, »princ liechtensteinski« je še večkrat prišel v »trenutno« zadrego, trgovec mu je spet posodil in vselej dobil za to srčkana drobna darila, ki jih je s ponosom spravljal v omaro — saj so bila iz kneževskih rok!

Bog ve kako dolgo bi še trajalo to razmerje med »knezom« in petičnim trgovcem, da ni kriminalni policiji nekaj zadisalo. In pokazalo se je, da je policija imela dober nos: v »princesi liechtensteinski« je razkrinkala že nekajkrat kaznovano pravo pristno in ne samo preoblečeno služkinjo Mařenko Binevo. Vsa »očetova« pisma je pisala sama s kar nič princčevsko roko, darila je pa tudi sama kupovala, in sicer z denarjem, ki ga je bila izmamila iz lahkovernega trgovca.

Radovedni smo, kaj bo siromak zdaj počel s »knežjimi« darili...

Alarm o polnoči

Mont de Marsan, v marcu.

Mesto je ležalo v globokem polnočnem snu. Zdajci se je pa zaslislal slaboten glas. Prišel je iz cerkvenega zvonika. Potem je globoko in dolgo zadonel v nočno tišino — plat zvona je bilo. Ves prestrašen se je zdrnil župan.

»Alarm! Ogenj!« ga je prešinilo. Planil je k oknu. Črna tema se je širila pred njegovimi očmi. Nekaj minut nato je stopil za silo oblečen na prag pred hišo. Od vsepovsod so se pojavljali zmedeni obrazi in od vse povesod so se slišali kriki: Ogenj! Ogenj!

A kje! Župan ni vedel, kaj naj stori. Prav tedaj ga je skoraj podrl na tla načelnik prostovoljne požarne brambе. Debeli mali gospod si je bil čelado v razburjenju narobe poveznil na glavo in je prskal od zasoplenosti.

»Kje gori? Kje?«

Tema ko v rogu. Nikjer nikakega svita, ki bi izdajal požar.

»Nekaj ne bo v redu!« je dejal župan. »To stvar bo treba preiskati!« in pri tem je docela nelogično pogledal proti zvoniku. Le kdo neki

zvoni? Da ni nemara tat v cerkvi? Ali kak norec? Ravno eno je bilo — ura duhov. Može je streslo.

»Kdo gre z menoj gor?«

Deset, dvajset čvrstih mladeničev se je ponudilo. »Trije bodo zadosti,« je odločil gasilski poveljnik.

Odšli so po polžastih stopnicah v zvonik.

»Hej!« je zavpil župan, »ali je kdo tu?« Skrivaj je segel za pas, kjer mu je tičal revolver.

Tedaj se je prikazal v svitu žepne svetiljke od strahu spačen obraz. Župan toliko da se ni zvrnil po stopnicah; bil je njegov lastni sin. In iz teme se je tedaj prikazala še druga bledolična postava — mežnarjeva hči. Vsa trepečoča sta priznala, da sta imela zvečer tu gori skriven sestanek. Potem ju je pa nič hudega ne sluteči mežnar zaklenil. Ko sta iskala, ali ne bi mogla kje drugod na plano, sta pa po nerodnosti premeknila električno stikalo za zvon, pa ga v temi nista mogla več najti, da bi ga ustavila.

Baje ta nočni izlet za mlada človeka ni imel ravno najprijetnejših posledic.

Kočljiva konzultacija

Hottringen, v aprilu.

Muuu — muuu, je otožno prihajalo iz hleva. Liska, dobra kravica, je bila bolna. Kaj zdaj?

Toni, njen lastnik, je obupno vzdihnil. Živinozdravnik bi moral poklicati, toda to je laže reči kakor storiti. Kje naj v tej zapuščeni samotni iztaku človeka, ki sliši na poklic živinozdravnik? O, pač, koj na drugi strani meje ga imajo, a kaj mu to koristi! Ko sme opravljati svojo prakso samo na drugi strani meje, na švicarskih tleh!

»Ni je pomoči«, je vdano vzdihnil Toni. A da ste takrat slišali Mico, njegovo ženo! »Kaj, našo ubogo Lisko boš pustil, da pogine? Vi moški resimate toliko pameti, kolikor je za nohtom črnega! Le počakaj, bom že jaz uredila.«

Zakaj pa imajo pri županu telefon? Saj telefoniranje čez mejo hvala Bogu še ni prepovedano. —

Čez slabe četrte ure se kmetica zmagoslavno prikaže na dvorišču. »Pojdi!« reče in gre v hlev, »tako morava kravico odpeljati.«

Kmet je majal z glavo, pollej je pa le prijel za vrv in gnal ubogo Lisko po cesti proti meji. »Saj bo carina večja kakor je krava vredna«, je godrnjal Toni. Kmetica se mu je pa samo smejala. »Boš že videl!«

Pred carinarno sta se ustavila. Z druge strani se je v naglem diru bližal motociklist. Pri meji je skočil na tla; bil je živinozdravnik s slušalno cevjo v roki. Nezaupno so se spogledali carinarji. Potem so se jim pa obrazi mahoma razjasnili in v turobno mukanje Liske je udaril glasen

**opere
gospodinja v štirih
desetletjih...**

Kakor se to nekam čudno sliši, je vendar to število samo neznamen del tega, kar mora gospodinja za svoja družino oprati. Koliko ur se je morala prej sklanjati nad pralnim čebrom, če je hotela perilo zmencati in otepsti!

Danes ta dan ni tega nobeni gospodnji več potreba. Saj imamo Radion. In Schichtov Radion opravi delo sam.

Ne muči se!

**Uzemi
SCHICHTOV
RADION**

grohot. Kmetica je bila zgrabila kravo za prednje noge, na drugi strani meje je pa zdravnik preiskoval zadnji del krave s svojo slušalno cevjo. Toni je pa stal z vrvjo v roki in peklensko pazil, da ne bi Liska iznenada z vsemi štirimi prestopila meje...

Po končani konzultaciji je doktor napisal dolg recept. Originalna zdravniška preiskava na meji je že morala biti uspešna, zakaj danes Liska spet veselo muka v hlevu.

Poravnajte naročnino!

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

62. nadaljevanje

»Da je Boža zaljubljena v mladega moža.«

»Pa on?«

»Svoje čase je bil tudi on vanjo. Toda ta ljubezen je bila pri njem očitno neresna otročarija, ker vse kaže, da ga je minila.«

»Meni se le čudno zdi, da je Franc vselej, kadar sva govorila in je pogovor nanesel na Božo, hlastno obrnil drugam, kakor da mu je neugodno o njej govoriti.«

»Dokaz, da je ne ljubi.«

»Ali pa ravno narobe, da jo še zmerom ljubi.«

»Torej bi bila hladnost, ki jo kaže do nje, samo navidezna?«

»Prav mogoče.«

»A zakaj naj bi skušal zamoriti to čustvo v svojem sreču?«

»Ne vem. Moral bom z njim govoriti. Če ne ljubi Bože, se mi ubogi otrok smili, če jo ljubi, mi bo pa moral pojasniti svoje vedenje.«

Ciril se je motil. Mladi mož se je bil v svoji samozataji že toliko utrdil, da je lahko brez rdečice izjavil, da je sicer nekoč ljubil Božo, zdaj pa ne čuti ničesar več do nje. Tako je Ciril manj vedel kakor prej...

Minevali so dnevi in napočil je popoldan četrtega dne, kar je bil Franc pri Milavčevih.

Proti večeru je odšel mladi mož na izprehod. Krenil je čez sadovnjak in zavil po ozkih stezah sredi cvetočega gloga na pašnike. Rahel vetrič je vel in širil dehteče vonjave dreves in evellie. Somrak je že legal, ko se je Franc ustavil na prostrani ploščadi za glavnim poslopjem zavetišča... tam kjer je pred leti tolikokrat postajal z Markom in Božo in užival razgled na pokrajino pod seboj. Spustil se je na ploščato skalo, ki je služila namestu klopi. Njegov obraz je bil še bolj bled kakor po navadi. Napete, skoraj spazmne črte na njem so izdajale, da se bije v njem ogorčen boj... boj med voljo in srcem... med breznažno ljubeznijo in tem, kar je mislil, da je njegova dolžnost.

Hotel je biti močan. Toda so meje, ki nobena človeška volja ne more preko njih. Do takšnega mejnika je

Franc prišel ta večer. S strahom se je izpraševal, ali se bo jutri mogel posloviti z brezbrzišnim obrazom, kakršnega je kazal vse te dni, ali se ne bo v poslednjem trenutku izdal in razgalil vso neizmerno bolest svoje-ga srca.

Ihtenje se mu je utrvalo iz grla. Prav takrat je začutil, da se mu je neka tuja roka mehko spustila na ramo. Vzdignil je glavo in kriknil: »Vi, gospodična! Vi ste bili tu?«

Pred njim je stala Boža. Njena vitka postava se je elegantno odražala iz temnega ozadja.

Resno, a nežno hkratu je odgovorila:

»Da, pravkar sem prišla. Bili ste tako zatopljeni v svoje misli, da niste slišali stopinj.«

»Oprostite, gospodična, je zajec-ljal. Potem je vstal in se obrnil proč, da skrije solze.

»Zakaj se jokate?« ga je vprašala. In ker ni odgovoril, je dodala: »V vašem življenju je neka skrivnost. Zakaj mi je ne zaupate?«

»Skrivnost?... Ne vem, kaj hočete reči...«

»O, prav dobro veste... Ali vam je kdo pri nas kaj hudega storil?«

»Nihče, kolnem se vam.«

»Zakaj pa potem te solze? Moški ne joka za prazen nič. Nečisto ste se nama zaupali, Marku in meni. Ali nama zdaj nič več ne zaupate? Zakaj nočete, da bi vam bila kakor nekoč vaša dobra prijateljica?«

Boža se očitno ni zavedala pomena svojih besed. Kakor bi jo gnala nevidna sila, ki se ji ne more upirati, je prišla Franca za roke in mu jih nežno stisnila. Mladega moža je ob tem dotiku obšla omotica. Misli je, da se mu vdirajo tla pod nogami in da pada v brezdanje blaženstvo.

Toda že prihodnji mah se je osvestil. Sunkoma, skoraj brutalno ji je iztrgal svoje roke. Boža je vzdihnila.

»Zdaj vem, da sem jaz kriva vaše bolesti.«

»Motite se, gospodična. Kaj naj bi mi bili storili?«

»Zakaj pa potem tako odločno zavračate moje prijateljstvo?«

»Ker sem ga nevreden!« je udarilo iz njega.

»Nevredni! Bežite no! Saj ga nekoč niste odbijali od sebe! Ali je mar moja krivda, če so vaši vroči pogledi rodili v meni čustvo, ki ga leta ločitve ne samo niso oslabila, temveč še okrepila?«

Ali je ubogo deklo moglo še jasneje govoriti?

Franc je čutil, kako se mu čedalje bolj izpodmikajo tla pod nogami. Če naj do konca odigra svojo vlogo, mora brutalno odgovoriti. In mladi mož je skoraj zavpil:

»Oprostite mi, gospodična, da na to čustvo ne morem odgovoriti, ker nisem več prost... moje sree je že oddano...«

»Ahi!«

Boža je vrglo nazaj. Krčevito si je pritisnila robc na usta, da uduši ihtenje, ki ji je vstajalo iz prsi. Oči so se ji razširile in obraz se ji je

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje,
barvanje in svet-
lokanje

spacil. Potem je zdajci udarila v smeh, v vreščec smeh, ki je ušesa zbolelo od njega.

»To je laž!«

»Ne, Boža, resnica je!«

»Laž je... Gnusna laž, ki me hočete z njo trpinčiti in me spraviti v blaznost. Če bi res drugo ljubili, ali bi potem pustili, da vam gledam v obraz, ali se ne bi balj mojih oči? Če bi res drugo ljubili, me ne bi skrivaj pogledovali, meneč da vas ne vidim; če bi res drugo ljubili, se ne bi bili zvečer pred svojim odhodom zatekli sem, kjer se je rodila najina ljubezen, in se tu jokali.«

Vse to se je vsulo iz njenih ust z izzivajočim glasom, ki ni pripuščal ugovora.

»Ali se upate trditi, da me nič več ne ljubite?«

»Oh, Boža, molčite!«

»Odgovorite!«

»Prav! Ko mi že trgate besedo iz ust, ki sem jo za ceno svojega življenja hotel ohraniti v svojem sreču: da, ljubim vas.«

Boža je zavrnila od veselja.

Toda že je Franc povzel:

»Malce netaktno,« je dejala Miss Elroyeva, »čeprav ni brez zanimivosti. Kaj bi rada?«

»Z nama morate, gospodična. Zunaj čaka avto, udoben voz, najnovejši tip Chryslerja. Nič se vam ne bo treba pritoževati.«

Gospoda sta vzela damo v sredo in z revolverji, naperjenimi na blede obraze slug, zapustila vilo. Zunaj je zarohnel motor, troba je bučno zatrobila in že je zdrvel mimo razkošen avto in izginil za prihodnjim vogalom...

Mister Elroy je od togote tekal po vili gor in dol. Telefoniral policiji. Hrulil sluge, razbijal s pestjo po mizi in požiral solze ob pogledu na sliko svoje hčere. Vzlje vsemu gnevu se mu je pa odprlo spoznanje, da bi bil pametneje storil, če bi bil dal Molly kakšnemu sestradanemu umetniku za ženo, potem se mu ne bi bilo to pripetilo. Bog ve, kaj se zdaj že godi z njo...

»Da, ljubim vas, a hkratu vas prosim, imejte usmiljenje z menoj. Ne zahtevajte drugega kakor to priznanje. Zahtevajte moje življenje, če hočete, samo ne zahtevajte te ljubezni, ki pripada samo meni in s katero ne smem razpolagati.«

Obraz mlade deklice, ki ga je bila zalila rdečica veselja in sreče, je spet pobledel.

»Ne razumem vas.«

»In vendar sem razločen. Ljubim vas, toda poročiti se ne smeja. Med nama je prepad, ki ga nič na svetu ne more premostiti. Ne zahtevajte, da vam odkrijem skrivnost, ki ni moja.«

Boža se je osvestila.

»Vi me ljubite, jaz vas ljubim. Kakšen prepad more biti med nama? Kakršenkoli je, ljubezen ga mora premostiti!«

»Izključeno!«

Nastala je tišina. Mladi mož se je zazrl v daljavo. Boža ga je gledala s široko odprtimi očmi.

In potem je stopila nekaj korakov nazaj. Ne da bi bila umeknila pogleda od Franca, se je nesrečnica z vsakim korakom bolj bližala prepadu, ki se je širil onstran ploščadi. Res da je bila vse okoli ploščadi postavljena ograja, toda ravno v vogalu, kjer je stala Boža, je bila ograja že pokvarjena in je bilo nevarno naslanjati se nanjo. Franc je videl, kakšna nevarnost grozi deklici. S strahom je zavpil:

»Pazite!«

Boža se je ustavila, toda na njenem obrazu ni bilo videti strahu.

»Poslušajte, Franc: če se vam moram odreči, vam prisežem, da mi ni nič več do življenja in da mi je ljubša takojšnja smrt.«

»Oh, molčite! Molčite!«

Groza ga je stresla po vsem životu. Deklica je nadaljevala:

»Ne razumem vaših besed. Razumem in vem samo eno: ljubim vas. Ljubim že od takrat, ko sem vas prvič videla. Toda od minute, ko sva se v drugo srečala, je moja ljubezen postala še bolj vroča in mogočna: danes sem zmožna sleherne osvete in najbolj neopracunljive blaznosti. Vedeti hočem, kakšen je tisti prepad, ki o njem govorite, da nama brani ljubezen. Govorite! Zaupajte mi ga, da ga zdrobim — ali pa vam prisežem, Franc, da napravim sama konec temu trpljenju, ki ste ga zasejali v moje sree. Še dva koraka nazaj in vsega bo konec...«

In ves obupan se je sesedel za pisalno mizo.

»Kako se počutite pri nas roparjih?« je vprašal mlad mož Miss Elroyevo.

»Hm... čisto prijetno!« Pogledala je mladega moža, ki se ji je bil predstavil za Robbyja, in nato s posebnim poudarkom dodala. »Prav prijetno celo!«

In postajalo je čedalje prijetnejše, zakaj Robby je svoji jetnici s čudovito vztrajnostjo delal družbo.

»Kdaj mislite, da vas bo vaš oče odkupil?«

»To me kaj malo zanima!« je odgovorila Molly in nagnila skodelico čaja do konca. Bila sta v baru; ostali svet zanju ni obstajal.

Pred mistra Elroya je stopil mož s krinko.

»Mi-lim, mister, da ste se že omehčali. S pomočjo policije niste prišli

Mož beseda

Amerikanščina

Mister Elroy je zagrmel s pestjo po mizi in zavpil, da so ga vsi lahko slišali:

»Moja hči bo vzela takšnega moža, ki ima najmanj 50.000 dolarjev v Kansaški banki!«

S tem je odrezal vsak ugovor. Zakaj pred Elroyem so imeli ljudje svet strah, saj je bil lastnik nič manj ko 27 železniških prog, ki so vezale Kansas-City z vsemi vetrovi sveta. Sicer je bil že marsikateri snubec stopil na plan, ki ni imel samo 50.000 dolarjev v banki, ampak še več, saj je bila Miss Molly Elroy lepotica in pravo nasprotje svojega očeta; toda vsi so imeli smolo, da niso bili gospodični Molly všeč in da jih je gladko zavrnila.

Pa tisti, ki so ji bili všeč? Nekateri med njimi so bili uradniki,

potem je prišel neki igravec, nato goslarški virtuoz in naposled neki stavbenik. Mister Elroy jih je s svojimi krepkimi rokami naglo odpravil skozi vrata.

»Ali ste razumeli?« je zagrmel mister Elroy v kazinsko dvorano, kjer je večer za večerom igral bridž. Zakaj hotel je enkrat za vselej imeti mir pred nezaželenimi snubci.

Dva gospoda sta stopila v vežo vile.

»Ali bi lahko govorila z Miss Molly Elroyevo?«

»Zdajle je v kopeli, nato se pa misli odpeljati na dirkališče.«

Gospoda sta počakala. Kmalu nato je stopila v vežo vitka ženska postava.

»Gospoda želita?«

»Dovolite...« Spoštljivo sta se priklonila, potegnili iz žepa revolverje in jih namerila na služinčad.

Grof MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

88. nadaljevanje

Nisem še utegnil ugeniti, zakaj neki nosi Villefort s seboj lopato, ko se ustavi na robu dreves, se ozre na vse strani, nato pa jame kopati. Tedaj šele sem videl, da je imel nekaj pod plaščem; postavil je tisto reč na travo, da ga ni ovirala pri delu.

Priznali moram, da se je tedaj pridružilo moji mržnji tudi nekoliko radovednosti. Hotel sem doznati, kaj naj to Villefortovo početje pomeni; zato sem nepremično stal in čakal.

Tedaj potegne kraljevski prokurator izpod plašča kakšna dva čevlja dolg in sedem do osem palcev širok zabojček, ga položi v izkopano jamo, nanjo pa nasuje prsti in jo stepta, da bi skril sledove svojega nočnega početja. Prav takrat se vržem nanj, mu zasadam nož v prsi in zavpijem:

„Jaz sem Giovanni Bertuccio! Tvoje življenje za življenje mojega brata, tvoj zaklad za njegovo vdovo! Kakor vidiš, je moja osveta temeljitejša, kakor sem se nadejal.“

Ne vem, ali je te besede še slišal, mislim, da ne, zakaj brez glasu je telebnil po tleh. Njegova kri mi je vroče udarila v roke in obraz, toda bil sem pijan, bil sem iz uma, in tako me je ta kri osvežila, namestu da bi me žgala. Kakor bi trenil sem zabojček spel odkopal, nato jamo zadela, vrgel lopato čez zid, planil skozi vrata, jih od zunaj dvakrat zaklenil in vzel ključ s seboj.

„Lepo,“ reče Monte-Cristo, „če me vse ne moti, se takim rečem pravi roparski umor.“

„Ne, svetlost,“ odvrne Bertuccio, „bila je vendetta, združena s poravnanim škodo.“

„Ali ste vsaj dosti denarja dobili?“

„Kakšen denar! Stekel sem k reki in z nožem odrgal ključavnico, ker me ni več strpelo, da doženem, kaj je v zabojčku. In kaj zagledam?“

V plenicih iz finega balista je ležalo novorojeno dete. Njegov

škratno rdeči obraz in višnjeve roke so kazale, da je bilo zadavljeno. Ker pa še ni bilo čisto mrzlo, se mi je upiralo vreči ga v valove. Razen tega se mi je hotelo zdeli, kakor da v drobnem telescu še bije srce. Razvezal sem trak, ki mu je bil ovit okoli vratu, in ker sem nekoč služil v bolnici, sem napravil, kar bi bil storil tudi zdravnik: jel sem mu pihati zrak v pljuča in po četrturnem naporu sem videl, da diha; koj nato se je iz drobnih, smrtno namenjenih prsi izvil prvi krik.

Tudi jaz sem kriknil, toda iz veselja. Bog me torej ni zavrnil, sem rekel sam pri sebi, drugače mi ne bi bil dal, da rešim človeku življenje, v zameno za življenje, ki sem ga drugemu vzel.

„In kaj ste napravili z otrokom?“ vpraša Monte-Cristo. „Za človeka na begu je moral biti dokaj nadležna reč.“

„Saj tudi niti trenutek nisem mislil na to, da bi ga obdržal pri sebi. V Parizu imajo zavod, kjer sprejemajo take sirote. Ko sem prišel v mesto, sem rekel, da sem našel otroka na cesti, in vprašal, kje je najdenišnica. Skrinjica je govorila v moj prilog, plenice iz batista so kazale, da ima otrok bogata roditelja, kri, s katero sem bil obliž, je prav tako kakor od česa drugega lahko izvirala od otroka. Delali mi niso nikakih zaprek; ko sem prišel do najdenišnice, sem plenice tako raztrgal na dvoje, da je na vsaki polovici ostala po ena od obeh črk, ki so bile z njima zaznamovane. V eno polovico sem zavil otroka, drugo sem pa vzel s seboj. Nato sem položil sveženj pred najdenišnico, pozvonil in zbežal.“

Štirinajst dni pozneje sem bil spet v Rogliano in rekel Assunti: „Potolaži se, sestra moja: Izrael je mrtev, toda maščeval sem ga.“ Vprašala me je, kaj te besede pomenijo, pa sem ji vse povedal. — „Giovanni,“ je tedaj rekla As-

sunta, „zakaj ga nisi prinesel s seboj? Skrbela bi zanj, krstila bi ga za Benedetta in Bog bi naju poplačal za dobro delo.“ Namestu odgovora sem ji pokazal polovico plenice, ki sem jo vzel s seboj, da bova nekoč, ko nama bodo razmere dopuščale, lahko zahtevala otroka nazaj.“

„Kako so bile plenice zaznamovane?“ vpraša Monte-Cristo.

„S črkama H in N, nad njima je pa bila baronska krona.“

„Mika me izvedeti, kaj se je zgodilo z otrokom, in pa kakšnega zločina so vas obdolžili, ko ste zahtevali izpovednika in vas je nato obiskal v ječi abbé Busoni. Nadaljujte torej!“

Bertuccio povzame svoje pripovedovanje:

„Malo zato, da preženem nevspešne spomine na svoje dejanje. Še bolj pa, da preživim ubogo vdovo, sem se spet z vso vneto vrgel na tihotapstvo. Ta poklic je zelo plodovit, če ga človek opravlja s pametjo in spretnostjo. Držal sem se največ hribov, saj sem imel zdaj dva tehna vzroka ogibati se orožništva in carinarjev. Posli so mi šli dobro izpod rok in tako se mi je moje skromno imejte kar lepo redilo, posebno ker je Assunta znala s pametjo obračati denar. Ko sem se nekega dne spet odpravil na pot, mi je Assunta rekla: „Bog s teboj, brat! Ko se vrneš, ti pa pripravim majhno presenečenje.“

Bil sem skoraj šest tednov z doma; ko sem se vrnil, je bilo prvo kar sem zagledal, otrok kakih sedmih ali osmih mesecev. Ležal je v zibelki, ki se mi je zdel v primeri z našo ostalo opremo zelo dragocena. Od veselja se mi je utrgal krik. Edine žalostne misli, ki so me kdaj obhajale po umoru kraljevskega prokuratorja, je bila slaba vest, da sem zapustil otroka. Zastran umora samega me vest nikoli ni pekla.

Uboga Assunta mi je brala iz duše. Porabila je mojo odsolnost in je šla s polovico batista in natančnimi zapiski dneva in ure, ko je bilo dete oddano v najdenišnico, v Pariz in zahtevala otroka nazaj. Dali so ji ga brez ugovora.

O gospod grof, ko sem zagledal ubogo bičje tako mirno speče v zibelki, me ni sram priznati, da se mi je razširilo srce in da so

mi solze stopile v oči. „Assunta,“ sem vzkliknil, „vrta ženska si in božja previdnost te bo za to poplačala!“

„Hm,“ meni Monte-Cristo, „to ni ravno preveč zanesljivo.“

„Žal, svetlost, imate prav,“ odvrne Bertuccio, „zakaj prav tega otroka si je Bog izbral za svoje orodje, da me je kaznoval. Še nikoli se ni pokvarjena narava tako zgodaj razodela kakor pri njem, in vendar ne morem reči, da bi ga moja sestra slabo vzgajala. Imel je lep obrazek s sinjimi očmi, le ognjeno rdeči lasje so podeljevali njegovemu obrazu čuden, malone hudoben izraz. Narod pravi, da so rdečelasci ali zelo dobri ali pa zelo zlobni ljudje; na žalost je to pri Benedettu še preveč držalo, zakaj že v najzgodnji mladosti je bil pokvarjen kakor le kdo.“

Nekega dne, Benedettu je utegnili biti kakih pet let, je prišel k nam sosed Vasilio. Svetlost ve, da pri nas ne zaklepamo ne denarnic ne drugih dragocenosti, ker na Korziki ne poznamo tatov. Sosed Vasilio je torej prišel in dejal, da mu je zmanjkalo zlatnika iz mošnjiča. Rekli smo mu, da se je gotovo uštel, on je pa dejal, da je popolnoma izključeno. Benedettu je bil že zjutraj izginil z doma in si lahko mislite, kako nam je bilo pri duši, ko se je vrnil zvečer z nekakšno opico; povedal je, da jo je našel privezano za neko drevo. Že ves mesec prej ni otrok drugega govoril kakor o tem, da mora dobiti opico. Ta nesrečna želja se mu je bila porodila, ko je prišel v Rogliano neki glumač in razkazoval takšne cirkuške živali.

„V naših gozdovih ni opic,“ sem odgovoril, „posebno za drevesa privezanih ne. Priznaj torej, kako si prišel do živali.“

Toda Benedettu je vztrajal pri svoji laži ter navedel še okoliščine, ki so pa njegovi domišljiji delale večjo čast kakor njegovi resnicoljubnosti. To me je razjezilo, on se mi je pa samo smejal. Ko sem mu zažugal, se je umeknil nazaj in mi zasolil pod nos: „Ti me že ne boš tepel! Nimaš pravice, ker nisi moj oče!“

Nikoli nisem dognal, kdo mu je izdal to nesrečno skrivnost, saj sva jo s svakinjo prikrivala, kar

niti korak dalje. Besedo vam dam, da ne boste ničesar opravili. Vaša hčerka se je pač izgubila...“

»Trideset tisoč!« je odvrnil mister Elroy, od togote rdeč ko vrtnica.

»Petdeset tisoč,« je odgovoril zakrkanec mirno kakor rojen baron.

»Ven!« je zarjul Elroy.

Mož s krinko se je vljudno priklonil in šel. Toda še preden je bil spodaj, ga je Elroy že dohitel.

»Kje naj položim teh petdeset tisoč?« je zaškrtač.

»V Kansaški banki, mister. Na ime Wrangle.«

»Jutri bodo deponirani.«

»Potem boste jutri lahko pritisnili Miss Molly na svoje srce.«

»Pasji izmeček!« je zaškrtač Elroy.

»Vaš vdani sluga!« je odvrnil z vljudnim poklonom mož s krinko in zapustil vilo.

Ob devetih zjutraj je bilo petdeset tisoč dolarjev deponiranih v Kansa-

ški banki. Ob desetih je zletela Miss Molly Elroyeva svojemu očetu v objem.

»Kako se ti je godilo, otrok moj?«

»Imenitno!«

»Ali si hudo trpela?«

»Prav nič, očka!«

»Ali si srečna, da sem te odkupil?«

»Prav za prav, očka — ne!«

»Takšna nesramnost!« Elroy je besno zaloputnil vrata za seboj. Molly je pa v svoji sobi vneto premišljala, kdaj bo spet videla lepega Robbyja. »Strašno! In petdeset tisoč dolarjev tudi nima... Jaz nesrečnica! Ni mi usojeno, da bi bila srečna...«

»Vašo hčerko hočem za ženo, mister Elroy.«

»Hočete? Ali mar veste, da vas tudi moja hči hoče?«

»To bomo že videli.«

»Pa če jaz nočem?«

»To mi je pa čisto vseeno.«

Elroy je kar odrevenel spričo tolikšne predrznosti.

»Kaj ste pa, gospod?«

»Nič.«

»Nič? — Vsak človek mora nekaj biti!«

»Po vaših nazorih ne, mister Elroy. Zadosti je, da ima petdeset tisoč dolarjev v Kansaški banki.«

»In vi jih imate?«

Mladi mož je prikimal. Potem je pokazal bančno knjižico.

»Hudiča!« je ušlo osuplemu mistru Elroyju. Poklical je Molly.

»Tale mož bi te rad vzel. Ima petdeset tisoč dolarjev v Kansaški banki. Oglej si ga!«

Deklici se je raztegnil obraz. Prav nič se ji ni dalo na tak način smukniti v zakon, dobro vedoč, da iz nje ne bi bilo tako lahko ven — vrhu tega ji je bil še zmerom nekdo drugi v spominu.

»Kje je ta osel?«

»Evo me!« je rekel mladi mož in stopil naprej.

»Robby!« je zavrisnila Molly in mu padla okoli vratu.

»Ali se poročiva?«

»Poročiva se!« in poljub je zapečatil voljo dveh ljudi.

»Ali ga mar poznaš?« se je začudil oče.

»Seveda! Saj je on tisti, ki me je ugrabil in potem tako lepo ravnal z menoj.«

»Po tem takem sem torej ja... plačal teh petdeset tisoč dolarjev, ki jih on zdaj...«

Oba sta smeje se prikimala.

»To je pa že višek! Policijo pokličem!«

»Spomnite se svoje izjave v kazinu, mister Elroy,« je pripomnil mladi mož. »Kdor je mož, drži svojo besedo!...«

Tisti večer ni mister Elroy v kazinu nobene partije dobil.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zappestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

**tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA**

se je dalo. Njegov odgovor me je tako osupil, da mi je roka omahnila.

Otrok je triumfal. Od tistih dob je postal tako predrzen, da ni bilo več moči živeti z njim. Kadar sem bil jaz v Rogliani, je še šlo; kakor hitro sem pokazal hiši hrbeč, je pa Benedetto postal gospodar v njej. Čeprav mu je bilo šele enajst let, se je pajdašil z osemnajstletnimi in še starejšimi, najzloglasnejšimi v vasi in daleč naokoli; in med njimi je bil on še skoraj najhujši.

Začelo me je skrbeti; kako lahko bi kaj napravil, kar bi za Assunto in zame imelo usodne posledice! Razen tega sem moral ravno takrat po kupčijah z doma. Premišljal sem na vse strani in prišel do spoznanja, da bi bilo še najboljšo, če vzamem Benedetto s seboj. Dejal sem si, da mu trdo tihočapčevu življenje in neizprosna disciplina na ladji lahko samo koristita. Poklical sem ga tedaj in mu predlagal, naj gre z menoj, pri čemer sem mu obljubil vse, kar more mikati dvanajstletnega pobalina.

Ko sem dogovoril, je udaril v smeh: »Ali ste znoreli, stric? Tako mi je vselej rekel, kadar je bil dobre volje. Sedanje prijetno življenje naj zamenjam z garanjem in težavami, ki ste si jih vi naprtili? Ponoči naj prezebam, podnevi pa vročino prenašam, skrivam naj se pred ljudmi, da ne vjamem kakšne svinčenke — in vse to zaradi nekaj piškavih zlatnikov? Saj imam denarja, kolikor le hočem; mati Assunta mi ga dá, kadarkoli jo prosim. Ali bi bil neumen, če bi pristal na vaš predlog!«

Nisem našel besed spričo tolikšne predrznosti in pokvarjenosti. Benedetto se je pa med tem vrnil k svojim tovarišem, in od daleč sem videl, kako me je s svojimi ljudmi imel za norca.

»Res čedno semel!« zamrmra Monte-Cristo.

»O, če bi bil moj,« vzkligne Bertuccio, »če bi bil moj sin ali vsaj moj nečak, bi ga bil že spravil nazaj na pravo pot. Toda že sama misel, da bi moral tepsti otroka, ki sem mu ubil očeta, mi je hromila roko. Svoji svakinji, ki se je vselej potegovala zanj, sem svetoval, naj bo strožja z njim, pa seveda ni dosti zaleglo. Sicer je pa bil moj sklep storjen. Benedetto je znal dobro pisati, brati in računati, zakaj kadar se mu je zljubilo učenja, si je v enem dnevu toliko zapomnil kakor drugi ves teden. Sklenil sem tedaj spraviti ga kot pisarja na kakšno ladjo, ki je izlepa ne bi bilo pričakovati nazaj, ter ga dobro priporočiti kapitanu, tako da bi bil čisto odvisen od njega. Ko je ta načrt v meni dozorel, sem odpoštoval na francosko obal ob izlivu Rhôna.

V začetku je šlo vse po sreči.

Toda bodisi da smo zato postali preveč neprevidni, bodisi da nas je kdo izdal — nekega popoldne proti peti uri priteče nenadoma naš mornarič ves zasopel in pove, da je videl oddelek carinarjev, kako se nam bliža. Tisti mah smo bili vsi na nogah, a prepozno: naša barka je bila že obkoljena. Tedaj sem med carinarji uzrl več orožnikov; to je bilo tudi za mojo neustrašnost preveč. Brez odlaganja sem se spustil v trehuh ladje, se tam splazil skozi lino in se zagnal v reko. Plaval sem pod vodo, le vsakih toliko sežnjev sem zajel sapo. Tako se mi je posrečilo priti neopaženo v jarek, ki so ga bili malo prej izkopali in ki veže Rhône s prekopom, po katerem se pride iz Beaucaire v Aigues-Mortes. Zdaj sem bil rešen. To pot sem si tudi zato izbral, ker sem poznal lastnika majhne krčme ob cesti iz Bellegarde v Beaucaire.

»Kako mu je bilo ime?« vpraša grof, ki ga je Bertucciova povest očitno začela zanimati.

»Gaspard Caderousse; imel je ženo, ki je hiralala za močvirno mrzlico. Mož je pa bil krepak človek kakih petinštiridesetih let.«

»Pravite,« ga preseka grof, »da je to bilo leta...«

»3. junija leta 1829, svetlost.«

»Aha!« zamrmra Monte-Cristo, »3. junija leta 1829... Prav, nadaljujte!«

»Pri Caderoussu sem torej hotel poiskati zavečja. Ker pa po navadi nismo k njemu hodili pri vratih, ki so držala na cesti, sem tudi to pot splezal čez plot in se splazil na nekak skedenj, ker je Caderousse utegnil imeti kakšnega gosta v hiši. Ta skedenj je od gostilniške sobe ločila le lesena pregrada, od koder smo lahko s trkanjem sporočili svojo navzočnost. Imel sem namen, da se Caderoussu javim, če bo sam, in sem se splazil do pregrade.

In dobro sem storil, zakaj prav takrat je Caderousse stopil z nekim človekom v hišo. Obstal sem pri miru in čakal, ne zato, da bi prežal na skrivnosti svojega krčmarja, temveč ker drugače mogel nisem.

Mož, ki je prišel s Caderoussom, je moral biti tujec na južnem Francoskem; spadal je k tistim trgovcem, ki prihajajo na sejem v Beaucaire dragulje prodajati. Caderousse je hlastno prvi vstopil. Videč, da je gostilniška soba prazna kakor zmeraj, je zaklical svoji ženi: »Hej, Carconte, vrli duhovnik naju ni opeharil; kamen je bil pravi.«

Zaslišal se je vesel vzklík in skoraj isti trenutek so zadržali slabotni koraki na stopnicah. »Kako si rekel?« je vprašala žena, bolj blede ko zid.

»Pravim, da je bil demant pristen in da nama je ta gospod, eden izmed prvih pariških draguljarjev, pripravljen dati zanj petdeset tisoč frankov. Hotel bi se samo za trdno prepričati, da je

demant res najin, in zato prosil, da mu še li poveš, na kako čudežen način nama je prišel v roke. Sédite, med tem vam pa prinesem okrepčila.«

Draguljar si je pozorno ogledal notranjščino krčme in očitno revščino gostilničarja, ki mu prodaja demant, tolikšen kakor bi ga vzel iz nakita orientalskega kneza.

»Nu, kako se je zgodilo?« je vprašal tujec, očitno hoteč izrabičiti odsotnost njenega moža, in videti, ali se bosta obe zgodbi ujemali.

»O ti moj Bog!« je vneto vzklíknila žena, »sam božji blagoslov je, ki se o njem ni sanjati ne bi upala. Pomislite, gospod, moj mož je leta 1814 poznal nekega pomorščaka, Dantèsa po imenu, pozneje ga je pa čisto izgubil iz spomina; zato ga pa ubogi dečko ni pozabil in mu je, ko je v ječi umrl, zapustil tale demant.«

»A kako je on prišel do njega?« je vprašal draguljar. »Ali ga je mar že imel, ko so ga vrgli v ječo?«

»Ne, gospod,« je odgovorila žena. »Zdi se mi, da se je v ječi seznanil z nekim na moč bogatim Angležem. Mož je zbolel in Dantès mu je stregel, kakor bi bil njegov lastni brat. To je Anglež tako genilo, da mu je podaril ta demant, ko so ga izpustili. Dantès sam ni bil tako srečen, da bi bil živ prišel iz ječe; na smrtni postelji je demant zapisal nama. Po njegovem naročilu nama ga je prinesel častljiv abbé.«

»Zgodba se ujema,« je zamrmral draguljar, »bo že resnična, kakor je neverjetna. Gre tedaj le še za to, da se zedinimo za stran cene.«

»Kaj?« je vzklíknil Caderousse, ki se je bil med tem vrnil. »Če prav vem, ste pristali na mojo cenol!«

»To se pravi,« je odgovoril zlatar, »ponudil sem štirideset tisoč frankov.«

»Štirideset tisoč!« je zavreščala Carconte. »Ne, tako poceni ga ne dava. Abbé nama je rekel, da je brez okova vreden petdeset tisoč frankov.«

»Pokažite mi demant,« je tedaj rekel draguljar, »da ga še enkrat vidim; pri površnem pogledu se človek le prelahko zmoti.«

Caderousse je potegnil iz žepa droben tok, ga odprl in podal draguljarju. Pri pogledu na demant, ki je bil tolikšen ko lešnik, so se Carconti zasvetile oči od pohlepa.

»Kaj ste si pa vi pri vsem tem mislili, gospod prisluškovalec?« vpraša Monte-Cristo. »Ali ste Edmonda Dantèsa poznali?«

»Ne, eksclenca, še nikoli dotlej nisem slišal o njem govoriti, in tudi pozneje le enkrat, ko mi ga je v nimskih zaporih omenil abbé Busoni.«

»Dobro; nadaljujte!«

»Draguljar je vzel prstan, potegnil iz žepa jeklene kleščice in majhno medeno tehtnico, izluščil s kleščicami kamen iz okova in

ga kar se da skrbno stehlal. Potem je rekel: »45.000 frankov dam, pa niti solda več; še žal mi je, da sem toliko ponudil.«

»A potem spravite kamen vsaj nazaj v prstan!« je zbadljivo odgovoril Caderousse.

»Prav imate,« je prikimal draguljar in pričvrstil demant spet v okov. »Dobro,« je menil Caderousse, »ga bom pa komu drugemu prodal.«

»Že mogoče,« je pritrdil zlatar, »samo kdo drugi se ne bo zadovoljil s pripovedko, ki ste jo meni natvezli. Dejal bo, da nekaj ni v redu, če ima človek vaših razmer 50.000 frankov vreden demant, pa bo na to opozoril oblast. Nu, potemle bodo iskali abbéja Busonija, a abbéji, ki bi poklanjali ljudem demante po dva tisoč zlatnikov, so redki. Vso stvar bo vzela v roke justica, vas bodo vrgli v ječo — in čeprav se izkaže vaša nedolžnost in vas čez tri ali štiri mesece spet izpuste — se je med tem prstan kje v sodni pisarni izgubil, ali vam pa vrnejo kakšen nič prida kamen, vreden tri franke, ne pa petdesetih tisoč. Kakor hočete torej; kakor vidite, sem prinesel s seboj lepe denarce.«

Potegnil je iz žepa prgišče zlatnikov in požvenkefal z njimi krčmarju pod nos, nato je pa segel še v drugi žep in pokazal polno pest bankovcev.

V Caderoussu se je očitno bil hud boj. Mala usnjata škaflica, ki jo je neprestano prekladal iz roke v roko, se mu gotovo ni zdela vredna tolikšnih denarjev, ki so mu slepili oči. Obrnil se je k ženi.

»Kaj pa ti rečeš?« jo je tiho vprašal.

»Daj mu,« je hlastno odgovorila. »Če se vrne brez demanta v Beaucaire, naju še naznaní, in kje naj potem iščeva abbéja Busonija!«

»Naj bo,« je tedaj vzdihnil Caderousse, »vzemite demant in dajte pet in štirideset tisoč frankov; toda moja žena hoče zraven še zlato verižico, jaz pa dve srebrni zaponki.«

»Nu, vendar žel! Tak stiskač!« je zagodrnjal draguljar in mu potegnil prstan iz rok. »Plačam mu pet in štirideset tisoč frankov, to se pravi premoženje, kakršnega sem nikoli ne bom imel, pa še ni zadovoljen.«

»Počakajte, da prižgem svetiljko,« je rekla Carconte. »Mračno je že, pa bi se pri štetju lahko uštel.«

Med tem se je bilo res že skoraj zmračilo in z nočjo je prišel še vihar, ki se je že kakšno uro pripravljalo nani. V daljavi je votlo bobnelo, toda ne draguljar ne Caderoussova dva tega grmenja niso slišali, tako jih je obsedel demon pohlepnosti. Še meni je kar vid jemalo od tolikšnega kupca zlata in bankovcev; mislil sem, da sanjam.

Caderousse je nekajkrat preštel zlatnike in bankovce, ki jih je zlatar zložil po mizi, in jih potem dal ženi, da jih še ona prešteje.

»Nu, ali je prav?« je naposled vprašal zlatar.

»Da,« je odgovoril Caderousse. »Zdaj bi vas pa, čeprav ste me za nekaj lisočakov prikrajšali, povabil na večerjo. Prišla bo iz srca,«

Modni pomladni plašči

od Din 190.— naprej v vseh kvalitetah in cenah
v konfekciji **Drago Gorup & Ko., Ljubljana**
Miklošičeva cesta 16 — I. nadstropje

»Šejk«

Režija: Sam Wood za Metro-Goldwyn Mayer.

Osebe: Jamil — Ramon Navarro; Diana — Myrna Loy; Gerald — Reginald Denny; Powers — Louise Glosser — Hale; Cecil — C. Aubrey Smith; Ahmed — Edward Arnold; Mrs. Hume — Blanche Friderici; Marta — Marcelle Corday.

Mlad lep Egipčan, Jamil po imenu, si je iz dolgočasa izbral nenavaden poklic. Bogatim evropskim damam je razkazoval egipčanske krasote in pogosto si je pridobil poleg njihovega denarja še njihova srca...

Toda nekega dne sreča ženo, prvo, ki mu ne podleže. Zavoljo nje ukloni svojo ponosno glavo, sledi ji kakor hlapec za petami. Ta dama je Diana, mlada in lepa Angležinja, ki je prišla v Egipt, da se poroči s svojim zaročencem inženjerjem Geraldom,

njegove ozke, nežno božajoče roke zbude v nji nepoznane sle, njegova hlapčevska ljubeznivost jo omamlja... Toda vse te nevarne občutke s silo v sebi zatire in Jamila odslovi.

Mladi stasiti Egipčan pa podkupi gonjače kamel in jo ugrabi. Vzame jo seboj v svojo domovino. Vzradošeno pozdravi stari šejk svojega vrnivšega sina in njegovo nevesto. Mlada dvojica je že pred svečnikom, toda ko bi morala Diana prisesti večno zvestobo, se skesa. In Jamil ji vrne svobodo.

Diana je spet v Kairu. Dan njene poroke z Geraldom je napočil. Pa vendar ni srečna. Neprenehoma mora misliti na njega, ki je na njegovo glavo razpisana velika nagrada, ker jo je ugrabil. In glej, nenadoma je on — Jamil — pred njo. Oba čutita

Ramon Navarro in Myrna Loy v filmu »Šejk«

ki gradi mogočne vodne naprave ob Nilu.

Diana ljubi svojega Geralda, spoštuje ga in mu zaupa. Tajinstvena jutrova dežela pa zre nanjo z očmi lepega Jamila, njegove očarujoče pesmi se prikrađejo v njeno srce,

v vsem svojem bistvu, da ne moreta živeti drug brez drugega. Po lestvi pobegneta in doln ju popelje po Nilu navzdol. Vsa srečna in blažena poslušaj Diana spet ono opojno ljubavno pesem svojega Jamila. In se nikdar več ne vrne domov.

Meščanska kuhinja

Obedi in večerje za ves teden

Sobota

Žličniki v juhi, govedina z obrovom, češke dalke. Za večerjo hrenovke in krompirjeva kaša.

Nedelja

Gobova juha, nadevana telečja prsa z rižem in zeljnato solato, krušna torta. Za večerjo omelete z gnjatjo.

Ponedeljek

Fridati v juhi, govedina s paradižno omako in krompirjevo kašo, biskvitna rulada. Za večerjo telečja obara s kruhovimi emoki.

Torek

Kumnova juha, zviti svinjski zrezki z žličniki, pečene jabolčne rezine. Za večerjo makaroni s parmezanom.

Sreda

Ocvrti grah na juhi, govedina s kuhano solato, emoki s češpljevo marmelado. Za večerjo možgani z jajcem.

Četrtek

Ohrvotova juha, sekljan zrezek z dušenim zeljem in slanim krompirjem, sadna solata. Za večerjo vampi z žganci.

Petek

Smetanova juha, pečena morska riba z mešano solato, jabolčni zavitek. Za večerjo praženi emoki in endivija.

Krušna torta. 14 dkg stolčnega sladkorja spenimo s 5 rumenjaki, pridenemo pa ščepec cimeta in 4 zdrobljene klinčke. V to vmešamo 14 dkg neolupljenih stolčenih man-

Adria prasek je boljši

dljev ali lešnikov, nastrgano čokolado iz enega rebra, nekoliko fino sesekljanih arancinov, nekoliko stolčnega citronata, 2 dkg v rumu namočenih drobtin, h koncu pa še trd sneg iz petih beljakov. To testo damo v lik za torte, ki smo ga dobro omastili in potresli z drobtinami. Ko je torta pečena, jo lahko namažemo z ribezno marmelado ali jo pa glasiramo. Lahko jo pa tudi, ko se je ohladila, prerežemo in nadenemo s stolčeno smetano v sredini, povrh jo pa s smetano namažemo.

Se nadaljuje na 8. strani.

Pretrgana zveza

V Paramountovem filmu »Žena na podmornici« (Gary Cooper, Charles Laughton in Tallulah Bankhead igrajo glavne vloge) bomo videli neverjetno razburljivo prizore ob reševanju posadke iz potopljene podmornice.

Pretrgana zveza! To je pri telefonu prav vsakdanja neprijetnost, pa ni nič hudega. Telefonski naročnik se jezi, oni nekateri, ki ga prav ob tem času kličejo, nejevoljno zaklejejo; to je vse. Iz vzdrževalnega urada se pripelje mehanik, pregleda aparat, se vrne v centralo, popravi malo napako, pa je spet vse tako lepo v redu kakor je bilo poprej. Nikdo več ne misli na to; majhna neprilika je pač, a to je že tako in bo zmerom tako... Prav tako neznatna je nezgoda pri navadni radijski napeljavi.

Tako je na suhem! Nam sta telefon in radio nekaj kar nam slajša življenje, kar nam olajšuje posle skratka prijetni napravi sta, zvečine pa nista bog ve kako važni za naš obstoj. Na morju, na debelem morju.

Nedavno je bilo v časnikih kratko poročilo, kratko a obupno človeško: na nekem majhnem ribiškem parni-

ku, daleč, daleč od celine so imeli bolnika. Neki ribič je nenadoma zbolel za vnetjem slepiča; le takojšnja operacija bi mu rešila življenje. Toda na parniku ni bilo nobenih priprav, da bi ladijski zdravnik izvršil operacijo. Mornarji so morali gledati kako obliva njihovega tovariša smrtni znoj, kako se bori s koščeno ženo — in nikdo, nikdo izmed njih mu ni mogel pomoči. Telegrafist je ves čas sedel za aparatom in tipkal, zmerom isto, zmerom je prosil, rotil bližnje ladje za pomoč. Točno je označeval lego njihove ladje in glej, — neki ocean-ski velikan, ki je ujel njegove kliče je takoj usmeril svojo pot k mali ribiški ladjici. — Samo po sebi razumljivo tovarstvo na morju: vzel je bolnika na svoj krov. Pri prči so ribiča operirali in ko se je zbudil iz nezvesti, je ležal na čisto drugi postelji, je bil na čisto tuji ladji, ki ji je bila pot baš nasprotna od njegove. To je samo eden izmed mnogih primerov, ki se je slučajno razvedel.

Se mnogo važnejša je pa radijska naprava za podmornice. Ohtar, svetišče je vsej posadki! V mnogih primerih, v največji nevarnosti poslednja zveza s svetom, poslednja nada...

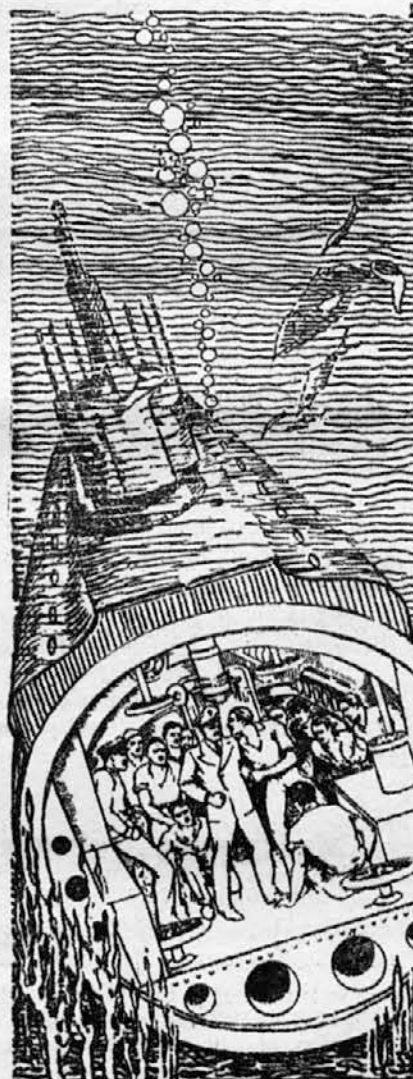
In če se zveza pretrga, radijska naprava pokvari, ali je potlej sploh še mogoče misliti in se nadejati rešitve? Na to strahotno vprašanje odgovarja najnovejši Paramountov film »Žena na podmornici«.

Filmske novosti

Dorothea Wieck ne bo v Hollywoodu igrala prve vloge v filmu »Bela žena«, kakor so poročali, temveč v filmu z naslovom »Cradle song« (Pesem ob zibelki). Dorothea Wieck predstavlja nuno.

Rouben Mamoulian bo režiral prihodnji film »Vstajenje« z Ano Sten. Moško glavno vlogo bo igral Frederic March.

Bavaria Film, delniška družba v Monakovem, si je pridobila pravico za filmanje romana »Med nebom in zemljo« Otona Ludwiga. Priprave so že v teku.

daleč od celin, je pa to vse drugače. Moderna plovba bi današnji dan ne mogla biti brez radija in brez brezžičnih postaj. Za ladijskega telegrafista ni važnejšega dela kakor da ves dan in vso noč posluša, kakšno je vreme, kje so nevihte, od kod grozi burja, v kateri smeri se pomika ogromna ledena gora, da lahko o pravem času sporoči kapitanu, naj spremeni smer, da se ogne ladja preteči nevarnosti. On, prav on je posredovalec med celino in oceanskimi velikani, plavajočimi mesti...! Tisti je, ki v nevarnosti in stiski s svojimi brezžičnimi kliči priključuje pomoč; njegov brezžični code pozna in ga spoštuje sleherni narod. Par njegovih kratkih in dolgih znakov, pa so največje ladje prisiljene opustiti svojo smer, če se jim še tako mudi, in pripluti tja, kjer je potrebna pomoč.

Za punčke in mlade gospodične

Moda za našo dečo od 8 do 16 let je prav pestra. Nekoliko, skromno seveda, se naslanja na modo odraslih. Najbolj priljubljene so prav živo kockaste in pikčaste tkanine iz mehke

pa obšito z narezljanim obrobo. Leva obleka je iz modrega popelina. V krilce sta vdeleni na levi in desni dve globoki navzdol razširajoči se gubi. Životek je našit na krilo, je brez rokavov in globoko izrezan. Najprimernejša je k tej obleki bela bluza iz steklenega batista ali iz voala z modrimi pičicami, ovrtnik pa naj podčrta mladostni kraj, za tegadeli ga urežemo po deško. Gumbi in sponka pri pasu so svetlo modri.

Ta komplet je namenjen šestnajstletni gospodični. Pikčasta tkanina je svetlo siva, gumbi so živo modri. Posebno čedni so rokavi, ki so vdeleni po načinu raglana, vendar je videti na ramah ozke vstavke, ki nekoliko razširijo ramenski del. Jopica je tričetrtinska in se v spodnjem delu udobno razširi. Nizek stoječ ovrtnik se spenja s kratko spojko, ki ni prišita. Veliki žepi, ki se zapenjajo z gumbi, dajejo jopici sportni videz. Istega kroja so tudi žepi na krilu, samo da so nekoliko manjši in brez gumbov. Krilo je zadaj položeno v globoko gubo. Pod jopico oblečemo modro bluzo, ki je v barvi enaka gumbom (ali pa narobe, gumbi so enaki barvi bluze). Krojena je raglansko, pod izrezom in v pasu so spojke po načinu vratne spojke jopice.

Katastrofa pred 30 leti

(Nadaljevanje z naslovne strani.)

nija 1905 so se na posredovanje tedanjega ameriškega predsednika Teodorja Roosevelta začela pogajanja za premirje, 5. septembra so pa podpisali mirovno pogodbo. Koreja in Mandžurija sta prišli pod japonski vpliv, in tudi južni del otoka Sahalina so si vzeli Japonci. Port-Artur in mandžurska železnica daleč preko Mukdena sta prišla pod upravo zmagovalcev.

Nesrečni izid rusko-japonske vojne je močno omajal ruske postojanke na Daljnem Vzhodu, po drugi strani je pa Japonska po tej zmagi zrastle v vplivno velesilo.

Meščanska kuhinja

(Nadaljevanje s 7. strani.)

Zviti svinjski zrezki. Tenko odrezane svinjske zrezke je treba dobro stolčiti, osoliti in namazati s takim nadevom: seseklamo (na stroj) kos sirove svinjetine, dodamo fino sesekljane peteršilja, nasekljane čebule, eno jajce ter zmes primerno osolimo in začinišmo z zdrobljenim timijanom in vmešamo še nekoliko drobtin. Ko so vsi zrezki namazani s tem nadevom, jih po vrsti zvijemo in povežemo z nitjo.

V kozici stopimo sirovo maslo, vanj pa položimo zvite zrezke, ki jih na obeh straneh popečemo, dokler nekoliko ne zarjave. Koj nato pa nalijemo nanje močno juho in jih dušimo tako dolgo, da postanejo mehki. Takrat jih vzamemo iz kozice in posnamemo iz nje maščobo. Omaki pridenemo nekoliko moke, nekaj sesekljanih kaper in limonjega soka, potem pa zrezke še enkrat prekuhamo v njej in jo po potrebi pred serviranjem zalijemo še z juho.

H U M O R

Logično

»Zadnjič sem vam razlagal, da so se jutrovi vladarji imenovali kalifi. Kako se je pa imenovala država, ki so jo ustanovili?«

»Kaliifornija!«

Iz šole

Vinko bi moral nekaj na tablo napisati. Učitelj ostrmi od groze, ko pogleda Vinkovo desnico.

»Če mi pokažeš v vsem razredu le eno roko, ki bi bila še bolj umazana kakor ta,« reče strogo učitelj, »dobiš dinar!«

Učitelj je stavo izgubil — ker je Vinko pokazal svojo levice...

»Zapomnite si,« reče učitelj, »krt požre vsak dan natanko toliko količkor tehta!«

»Gospod učitelj,« vzdigne tedaj roko Sirčelov Jože, »kakor pa krt ve, koliko tehta?«

V razredu se uče slovnice.

»Če rečem,« razlaga učitelj, »vol in krava je na paši — kaj je v tem stavku napačno?«

Tišina.

Potem vstane Mozoljnikova Nežika in meni sramežljivo: »Damo je treba najprej imenovati, gospod učitelj!«

Razred se je dal fotografirati. Vsak učenec dobi po eno sliko.

»Le dobro jo spravite,« reče prijazno učiteljica. »Ko boste veliki in boste kdaj to sliko pogledali, se boste razveselili in rekli: tale je Kovačev Francelj, ta je zdaj že ravnatelj, tisti je pa Muhovčev Peter, ta ima veliko trgovino —«

»In tale tukaj,« se tedaj vneto oglasi Piskrnikov Tomaž, »je naša učiteljica — že dolgo je, kar je umrla...«

Dobro sree

Nevesta: »Ljubil! Priznati ti moram, da je moj oče pri zadnji spekulaciji izgubil vse svoje premoženje.«

Ženin: »Nikar se zaradi tega ne žalosti, srček! Bom že našel spešimovito deklet!«

Sodobna groznja

»Kaj? S svojo plačo kot knjigovodja ste nezadovoljni? Samo tole vam rečem: Če mi še kdaj kakšno zinete zastran priboljška, vas vzamem za družabnika — razumeli?«

Ljubezen?

Stalno omizje obuja spomine.

»Dvajset let sem že poročen, pripoveduje nekdo, in razen enega edinega dne v mesecu sem vsak večer pri svoji ženi doma.«

»To je ljubezen, meni drugi.

»Ne, to je revmac, odvrne prvi.

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

Otroške

»Kaj pa počneš, Hilda?«

»Pismo pišem Pavletu.«

»Saj vendar še ne znaš pisati!«

»Kaj potem, mamica? Saj Pavle tudi še ne zna brati!«

Očetove potrpežljivosti je bilo konec: Lizika je dobila zasluženo porčijo. Vsa objokana zaihti globoko užaljena: »Zakaj me ni štoklja prinesla takšni ženi, ki nima moža!«

Trajno ondulacije

po najnovejši dunajski metodi izvršuje damski frizerski salon

Stane Rakar, Ljubljana
Prešernova ulica 9 (vis-à-vis Kreditnega zavoda)

Za vsake lase garantiran uspeh in je vsaka najmanjša poškodba las kakor kože popolnoma izključena

Posetite nas in prepričali se boste!

ZA VSAKO DAMO

kvalitetna polepšavajoča sredstva

PORENAL KREMA

suha za podnevi in mastna za ponoči, stalno polepšavata in pomlajata

PORENAL MILO

blago dišeče milo za nego obraza in rok

PORENAL PUDER

fin, popolnoma neškodljiv, diskreten parfumiran, 12 barv

POREMILK

blago mleko za čiščenje obraza in odstranjevanje velikih znojnic

KAMPFORMILK

kafrov eliksir, ki takoj odstrani mozolčke in ogrce

PASTA MAJALIS

dovršeno umije in neguje občutljivo kožo, ki ne prenese mila

MILCH KREMA

odstrani hitro in stalno solčne pege in madeže z obraza

JE FAIS BLANC

krema iz limonovega soka, ki neguje in polepša roke

LANOLIN KREME

za masažo in pomlajevanje telesa, ker naredi kožo elastično

ORO BARVA ZA LASE

v vseh nijansah, dovršeno in trajno barva las

VODA IZ KOPRIV

staro in preizkušeno domače sredstvo proti izpadanju las in vrhja

FLORIA ROUGE

najfinjša francosko rdečilo za obraz v 12 krasnih nijansah

ROUGE ZA USTNICE

Bonbon Rose v 4 barvah

Rouge De la Vie v 4 barvah

EAU DE LAHORE

Elksir za masažo in krepitev ženskih prsi

DOBI SE POVSOD

Glavno skladišče:

NOBILIOR parfumerija, ZAGREB,

Ilca 34 — Jelačičev trg 13